

Kadernota 2020 - 2023

gemeente Cuijk

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Grondslagen begroting 2020-2023	5
2. Financieel beleid op hoofdlijnen	7
3. Programma's	9
3.1 Programma 1: Dienstverlening, veiligheid en bestuur	9
3.2 Programma 2 Openbare ruimte	11
3.3 Programma 3 Bouwen, wonen en milieu	13
3.4 Programma 4 Kind, cultuur en sport	15
3.5 Programma 5 Maatschappelijke zaken	17
3.6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	19
4. Programma's nieuwe ontwikkelingen	21
4.1 Programma 1: Dienstverlening, veiligheid en bestuur	21
4.2 Programma 2 Openbare ruimte	22
4.3 Programma 3 Bouwen, wonen en milieu	23
4.4 Programma 4 Kind, cultuur en sport	24
4.5 Programma 5 Maatschappelijke zaken	25
5. Investerings	27
5.1 Investerings huidig beleid	27
5.2 Investerings nieuwe ontwikkelings	29
6. Eigen Vermogen	30
7. Bijlagen	31
Bijlage 1. Technische aanpassings	31
Bijlage 2: Kleine afwijkingen	32
Bijlage 3: 1 ^{ste} BURAP	34

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2020. Het vorig jaar vastgestelde Coalitieprogramma schetst welke lijnen er gevolgd worden. De accenten zijn gelegd op woningbouw, economische groei, leefbaarheid, zorg en ondersteuning. Het thema duurzaamheid fungeert daarbij als een fundament voor al ons denken en handelen.

Bij de vorige Kadernota werd geconstateerd dat er sprake was van een meerjarig negatief beeld voor wat betreft onze financiële balans. In de begroting zijn er stappen gezet om dit om te buigen naar een financieel solide basis. Daarbij is er ook ruimte gecreëerd om nieuw beleid, voortvloeiend uit het Coalitieprogramma, tot stand te brengen. Er zijn inmiddels een aantal keuzes gemaakt door uw raad hoe deze ruimte in te zetten. Deze treft u in aan in het onderstaande overzicht. Andere voorstellen voor een actualisatie van ons beleid zijn in voorbereiding. Om enkelen hiervan te noemen het beleidsplan Armoedebestrijding en schuldpreventie, de transformatie van het beleidskader Wmo, het Programma Klimaatbestending III Land van Cuijk, en het beleidsplan Jeugdhulp. Al deze beleidslijnen zullen hun uitwerking hebben in 2020 en verder. Niet alle voorstellen hebben meteen financiële consequenties maar waar dit aan de orde is wordt bezien of gebruik gemaakt moet worden van de beschikbaar gestelde financiële ruimte.

Reeds vastgesteld nieuw beleid:

	2019	2020	2021	2022	2023
Stelpost nieuw beleid	€ 350.000	€ 450.000	€ 550.000	€ 650.000	€ 650.000
Duurzaamheid	€ 200.000	€ 235.000	€ 285.000	€ 325.000	
Realisatie gymzaal de Valuwe	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
Promotie Romeinen	€ 50.000				
Culturele aanjager		€ 75.000			
Saldo stelpost nieuw beleid	€ 79.000	€ 119.000	€ 244.000	€ 304.000	€ 629.000

Oplopende kosten

Al met al zijn we volop in beweging. Wij constateren echter ook dat landelijk beleid grote gevolgen heeft voor onze handelingsmogelijkheden. Hierdoor is onze financiële positie voor de komende jaren onder druk komen te staan. In deze kadernota kunt u hierover meer gedetailleerd lezen welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen. Eén van de grootste oorzaken betreft de door het rijk, enkele jaren geleden, doorgevoerde bezuinigingen op de jeugdzorg, het steeds grotere beroep op de jeugdzorg en de daaraan gerelateerde steeds verder oplopende kosten. Wij zijn hierin zeker niet uniek. Vrijwel alle gemeenten in Nederland laten hierin eenzelfde beeld zien. Ook wordt van gemeenten verwacht dat zij zich voorbereiden op de nieuwe Omgevingswet en zich optimaal zullen inzetten voor een goede invulling van vrijkomende agrarische bebouwingen. Beide onderwerpen vragen een grote inzet van onze kant. Maar ook de invoering van de vennootschapsbelasting zorgt voor een flinke extra last in onze begroting. Dit is gekoppeld aan de winsten die wij maken op de grondexploitaties. Tot slot mag hier ook de nog af te sluiten CAO voor ambtenaren niet onvermeld blijven.

De inkomsten kant

Hierboven hebben wij een aantal grote onderwerpen aangestipt waardoor onze lasten aanzienlijk toenemen. Het is op dit moment moeilijk te bepalen wat onze financiële positie precies is. Dit komt doordat de mei-circulaire nog niet bekend is. Aannemelijk is dat hierin een compensatie wordt opgenomen voor de stijgende salarislasten. Inmiddels is bekend dat vanuit het Rijk extra middelen verkregen zullen worden voor de Jeugdzorg. Het is echter nog niet bekend hoe deze verdeling zal plaatsvinden en in hoeverre dit voldoende is om de stijgingen in onze gemeente op te vangen. Door de voortdurende bouw van nieuwe woningen en uitbreiding van wijken neemt de omvang van ons wegennet en onze groenvoorzieningen toe waarvoor wij extra onderhoudsmiddelen ramen. Door de sterke economie vestigen zijn ook nieuwe bedrijven in onze gemeente. Door beide ontwikkelingen zullen ook de opbrengsten van de OZB stijgen.

Wij rekenen derhalve op hogere bijdragen van het Rijk en hogere OZB inkomsten. Dat laat onverlet dat wij de komende maanden, evenals vorig jaar, onze begroting zullen doornemen om te bezien welke mogelijkheden er zijn om onze begroting in balans te houden. Wij zullen daarbij dezelfde criteria als vorig jaar hanteren. Alle onderwerpen worden getoetst aan de criteria “onvermijdelijk”, “onuitstelbaar” en “onvoorzien”.

Op basis van de huidige kennis van zaken geeft de Kadernota 2020 – 2023 het volgende beeld:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
1. Startsaldo programmabegroting 2020-2023	281 N	362 V	705 V	318 V
Afrondingsverschillen	1 N		1 N	
Amendement A06 bij begrotingsvergadering 2019-2022	18 N	18 N	18 N	18 N
Amendement A08 bij begrotingsvergadering 2019-2022	5 N	5 N	5 N	5 N
2. Startpunt kadernota en MJB 2020-2023	305 N	339 V	681 V	295 V
Ontwikkelingen binnen programma 1 (Dienstverlening, veiligheid en bestuur)	123 V	22 N	149 N	154 N
Ontwikkelingen binnen programma 2 (Openbare ruimte)	500 N	440 N	587 N	714 N
Ontwikkelingen binnen programma 3 (Bouwen, wonen en milieu)	262 N	244 N	353 N	16 N
Ontwikkelingen binnen programma 4 (Kind, cultuur en sport)	2 N	143 N	131 N	133 N
Ontwikkelingen binnen programma 5 (Maatschappelijke zaken)	794 N	794 N	786 N	786 N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	34 V	326 V	608 V	586 V
Saldo Kadernota 2020	1.401 N	1.316 N	1.398 N	1.217 N
3. Saldo na ontwikkelingen Kadernota 2020	1.706 N	977 N	717 N	922 N
Prijsindexering	270 N	270 N	270 N	270 N
4. Saldo na ontwikkelingen en indexatie kadernota 2020	1.976 N	1.247 N	987 N	1.192 N
5.1 Saldo nieuw beleid (vastgesteld)	450 V	550 V	650 V	650 V
Duurzaamheid	235 N	285 N	325 N	
Realisatie gymzaal de Valuwe (aandeel kapitaallasten)	21 N	21 N	21 N	21 N
Culture aanjager	75 N			
5.2 Saldo stelpost nieuw beleid na vastgestelde besluiten	119 V	244 V	304 V	629 V
Nieuwe ontw. binnen programma 1 (Dienstverlening, veiligheid en bestuur)	29 N	29 N	29 N	29 N
Nieuwe ontw. binnen programma 2 (Openbare ruimte)	30 N	6 N	7 N	8 N
Nieuwe ontw. binnen programma 3 (Bouwen, wonen en milieu)	28 N	28 N	20 N	20 N
Nieuwe ontw. binnen programma 4 (Kind, cultuur en sport)	135 N	30 N	30 N	30 N
Nieuwe ontw. binnen programma 5 (Maatschappelijke zaken)	100 N	100 N	100 N	100 N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0 N	0 N	0 N	0 N
5.3 Saldo kadernota nieuwe ontwikkelingen	322 N	193 N	186 N	187 N
5.4 Saldo Stelpost na inzet nieuwe ontwikkelingen	0 N	51 V	118 V	442 V
5.5 Benodigde middelen voor uitvoeren nieuwe ontwikkelingen	203 N	0 V	0 V	0 V
6. Saldo na ontwikkelingen, indexatie en nieuw beleid Kadernota 2020	2.179 N	1.247 N	987 N	1.192 N

1. Grondslagen begroting 2020-2023

Onderdeel	Begroting 2020	Begroting 2019	begroting 2018
Salarissen (CGM) De huidige CAO loopt tot 1 januari 2019. De ontwikkeling van de CAO voor 2019 is niet bekend. In de kadernota 2020 van de werkorganisatie CGM is een percentage van 2% vastgesteld. Voorgesteld wordt daarom ook voor de gemeente een percentage van 2% te hanteren..	2%	2 %	1%
Leveringen goederen en diensten <i>Leveringen overige goederen en diensten</i> Er is aansluiting gezocht bij de meeste recente informatie van het CPB (septembercirculaire 2018). Het komende jaar (2020) stijgt het bbp (bruto binnenlands product) met 2%.	2%	2%	1,7%
Verbonden partijen Voor de verbonden partijen en deelnemingen wordt uitgegaan van de ingediende begrotingen. Uitgangspunt is dat ook de verbonden partijen zich sterk maken voor verlaging van de bijdragen van de gemeente. Via de vertegenwoordigers in besturen zal dit standpunt met klem worden uitgedragen.	Begroting GR 2020	Begroting GR 2019	Begroting GR 2018
Algemene uitkering De algemene uitkering ramen wij in de kadernota volgens de meicirculaire 2019	Mei 2019	Maart 2018	Mei 2017
Rekenrente investeringen De rekenrente investeringen is berekend op basis van de richtlijnen zoals ze in de notitie rente (commissie BBV) zijn opgenomen. Het percentage voor 2020 wordt berekend op 1%. Het rentepercentage geldt voor de bestaande investeringen en nieuwe investeringen.	1%	1%	1%
Disconteringsvoet De commissie BBV heeft een notitie grondexploitatie vastgesteld. In deze notitie wordt o.a. ingegaan op de disconteringsvoet die gemeenten moeten hanteren voor het berekenen van de toekomstige baten en lasten van grondexploitaties en voor het bepalen van de te treffen verliesvoorziening. De disconteringsvoet die gemeenten vanaf 2016 moeten hanteren in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitatie bedraagt 2%.	2%	2%	2%
Belastingen			
Voor het belastingtarievenbeleid 2019 gelden de volgende uitgangspunten:			
a.	Voortzetten van de gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorwaarde hierbij is dat deze keuzes nog voldoende aansluiten bij de huidige situatie.		
b.	Kostendekkende tarieven.		
c.	De tarieven volgen in beginsel de jaarlijkse stijging wegens inflatie van 2%.		
d.	+3%	+32%	+11,7%
Het coalitieprogramma Cuijk 2018-2022 gaat uit van kritisch zijn op de uitgaven maar het verhogen van lasten zoals onroerendezaakbelastingen (OZB) en afvalstoffenheffing wordt echter niet uitgesloten. De macronorm voor de onroerendezaakbelastingen is voor 2020 afgeschaft. In dit kader wordt vooralsnog uitgegaan van een verhoging met 3 % (gemiddelde van de macronorm en 2017 tot en met 2019). Gemiddelde stijging van de OZB-lasten met € 10,30 .			
e.	+6,7%	+2%	-/-16,8%
Verhoging van de tarieven rioolheffing met 6,7% op basis van het rioleringsplan (VGRP 2019-2023). Dat is voor een huurder € 3,70 meer. Voor een eigenaar/bewoner € 10,20 .			
f.	+9,50%	+8,0%	+7,8%
De vaste tarieven reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) in 2020 gezien de voorlopige kostenontwikkelingen en de geraamde stand van de voorziening (nihil) verhogen met 9,5%			

	(2e stap verhoging raadsbesluit 17 december 2018 met 8% + 1,5% nieuwe kostenstijging). Dit is € 15,00 per huishouden per jaar.			
	<i>Stijging gemiddelde woonlasten(OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) op basis van deze uitgangspunten:</i>	<i>€ 35,50</i>	<i>€ 100,45</i>	<i>€ 7,44</i>
		<i>5,30%</i>	<i>17,70%</i>	<i>1,40%</i>
g.	Toeristenbelasting tarief wordt niet verhoogd (handhaven op 4,0% van de overnachtingsprijs)	0%	0%	+0,5%
h.	Reclamebelasting: indexeren tarieven met ingang van 2019 en volgende jaren (in 2019 is een eenmalige inhaal over eerder jaren doorgevoerd)	Reclame- belasting +2%	Reclame- belasting +8%	Reclame- belasting +0%
i.	Leges en overige tarieven (indexering 2%):	+2%	+2%	+1%

2. Financieel beleid op hoofdlijnen

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
1. Startsaldo programmabegroting 2020-2023	281 N	362 V	705 V	318 V
Afrondingsverschillen	1 N		1 N	
Amendement A06 bij begrotingsvergadering 2019-2022	18 N	18 N	18 N	18 N
Amendement A08 bij begrotingsvergadering 2019-2022	5 N	5 N	5 N	5 N
2. Startpunt kadernota en MJB 2020-2023	305 N	339 V	681 V	295 V
Ontwikkelingen binnen programma 1 (Dienstverlening, veiligheid en bestuur)	123 V	22 N	149 N	154 N
Ontwikkelingen binnen programma 2 (Openbare ruimte)	500 N	440 N	587 N	714 N
Ontwikkelingen binnen programma 3 (Bouwen, wonen en milieu)	262 N	244 N	353 N	16 N
Ontwikkelingen binnen programma 4 (Kind, cultuur en sport)	2 N	143 N	131 N	133 N
Ontwikkelingen binnen programma 5 (Maatschappelijke zaken)	794 N	794 N	786 N	786 N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	34 V	326 V	608 V	586 V
Saldo Kadernota 2020	1.401 N	1.316 N	1.398 N	1.217 N
3. Saldo na ontwikkelingen Kadernota 2020	1.706 N	977 N	717 N	922 N
Prijsindexering	270 N	270 N	270 N	270 N
4. Saldo na ontwikkelingen en indexatie kadernota 2020	1.976 N	1.247 N	987 N	1.192 N
5.1 Saldo nieuw beleid (vastgesteld)	450 V	550 V	650 V	650 V
Duurzaamheid	235 N	285 N	325 N	
Realisatie gymzaal de Valuwe (aandeel kapitaallasten)	21 N	21 N	21 N	21 N
Culture aanjager	75 N			
5.2 Saldo stelpost nieuw beleid na vastgestelde besluiten	119 V	244 V	304 V	629 V
Nieuwe ontw. binnen programma 1 (Dienstverlening, veiligheid en bestuur)	29 N	29 N	29 N	29 N
Nieuwe ontw. binnen programma 2 (Openbare ruimte)	30 N	6 N	7 N	8 N
Nieuwe ontw. binnen programma 3 (Bouwen, wonen en milieu)	28 N	28 N	20 N	20 N
Nieuwe ontw. binnen programma 4 (Kind, cultuur en sport)	135 N	30 N	30 N	30 N
Nieuwe ontw. binnen programma 5 (Maatschappelijke zaken)	100 N	100 N	100 N	100 N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0 N	0 N	0 N	0 N
5.3 Saldo kadernota nieuwe ontwikkelingen	322 N	193 N	186 N	187 N
5.4 Saldo Stelpost na inzet nieuwe ontwikkelingen	0 N	51 V	118 V	442 V
5.5 Benodigde middelen voor uitvoeren nieuwe ontwikkelingen	203 N	0 V	0 V	0 V
6. Saldo na ontwikkelingen, indexatie en nieuw beleid Kadernota 2020	2.179 N	1.247 N	987 N	1.192 N

Structureel begrotingsaldo

Op grond van artikel 189 Gemeentewet ziet de raad erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan de raad afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn. In haar rol van financieel toezichthouder heeft de Provincie Noord-Brabant tot taak de financiële positie van gemeente Cuijk te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De Provincie toetst hierbij ook of de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

Voor het inzicht in de financiële positie is het voor uw raad van groot belang om een goed beeld te hebben van het structureel begrotingsaldo. Om een begroting te krijgen die structureel en reëel in evenwicht is, is het van belang om hier bij de kadernota al inzicht in te geven. Dit inzicht wordt weergegeven in onderstaand overzicht:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Startsaldo programmabegroting 2019-2020	281 N	362 V	705 V	318 V
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo), cf begroting pagina 14	15 N	58 N	0 N	0 N
1. Structureel startsaldo programmabegroting 2019-2020	266 N	420 V	705 V	318 V
Mutaties genomen raadsbesluiten	24 N	23 N	24 N	23 N
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	0	0	0	0
2. structureel startpunt kadernota en MJB 2020-2023	290 N	397 V	681 V	295 V
Ontwikkelingen	1.401 N	1.316 N	1.398 N	1.217 N
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	0	75 V	0	20 N
3. Structureel saldo na ontwikkeling kadernota 2020	1.691 N	994 N	717 N	902 N
prijsindexering	270 N	270 N	270 N	270 N
4. Structureel Saldo na ontwikkelingen en indexatie kadernota 2020	1.961 N	1.264 N	987 N	1.172 N
Benodigde middelen voor uitvoeren nieuwe ontwikkelingen	203 N	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	238 N	28 N	0	0
5. Structureel saldo na ontwikkelingen, indexatie en nieuw beleid Kadernota 2020	1.926 N	1.236 N	987 N	1.172 N

3. Programma's

3.1 Programma 1: Dienstverlening, veiligheid en bestuur

Programmadoel

Dit programma heeft betrekking op de relatie en de communicatie tussen burgers en bestuur en beschrijft de manier waarop het bestuur vorm geeft aan de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen. Daarnaast beschrijft dit programma hoe wij de veiligheid in onze gemeente willen organiseren. Ook de samenwerking met de partners valt onder dit programma.

Speerpunten

Hieronder zijn speerpunten benoemd die in het jaar 2020 als rode draad door de P&C documenten lopen. In de tussentijdse rapportages van 2020 wordt over de voortgang gerapporteerd, op basis van planning, financiën en beleid.

Voor programma 1 Dienstverlening, veiligheid en bestuur benoemen wij geen speerpunten.

Financiële afwijkingen autonoom beleid

In onderstaande tabel staan de financiële afwijkingen voor dit programma weergegeven.

Programma 1	2020	2021	2022	2023	
Dienstverlening, veiligheid en bestuur	Bedragen x € 1.000				
Autonome ontwikkelingen					
Financiële mutaties 1 ^{ste} burap	30	87	145	145	Zie bijlage 3 voor specificatie
	N	N	N	N	
Verhoging inwonersbijdrage aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN)	177	96	40	39	Overeenkomstig de door de raad vastgestelde Beleidskader 2020 van de VRBN en de concept-programmabegroting 2020 VRBN (huisvesting incl. overdracht eigendom brandweerkazernes, functie calamiteitencoördinator, bevolkingszorg en lagere indexering). Bij het commissievoorstel over de kadernota 2020 van de Veiligheidsregio gingen we er vanuit dat het negatieve resultaat van € 178.949 door de overdracht van de brandweerkazerne in 2020 genomen zou moeten worden. Op grond van het BBV heeft deze afwaardering in 2018 plaats moeten vinden. Hierdoor is er in 2020 per saldo sprake van het aangegeven voordeel.
	V	V	V	V	
Leges rijbewijzen	12	6	8	12	Dit betreft de aanpassingen van de leges rijbewijzen i.v.m. de verwachte vernieuwingen van de rijbewijzen
	V	V	N	N	
Uitbreiding capaciteit Burgerzaken	29	29	29	29	Er komen steeds meer nieuwe taken op Burgerzaken af. Voorbeelden hiervan zijn dat levenloos geboren kinderen in de
	N	N	N	N	

										basisregistratie kunnen worden opgenomen (met terugwerkende kracht), toename complexiteit casussen als gevolg van de multiculturele samenleving en er is meer aandacht nodig voor identiteits- en adresfraude. Als gevolg van de geldigheid van de reisdocumenten is de formatie al eerder ingeperkt. We zitten nu beduidend lager dan de kengetallen aangeven.
Herindeling Cuijk Boxmeer Sint Anthonis	pm		pm		pm		pm			
Diverse kleine afwijkingen	7	N	7	N	7	N	7	N		
Totaal	123	V	21	N	149	N	154	N		

3.2 Programma 2 Openbare ruimte

Programmadoel

De openbare ruimte zodanig inrichten en onderhouden dat deze voor alle gebruikers aangenaam, leefbaar, verkeersveilig en prettig te gebruiken is.

Speerpunten

Hieronder zijn speerpunten benoemd die in het jaar 2020 als rode draad door de P&C documenten lopen. In de tussentijdse rapportages van 2020 wordt over de voortgang gerapporteerd, op basis van planning, financiën en beleid.

Speerpunten programma 2	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Centrumvisie Cuijk in uitvoering nemen	Op dit moment lopen de voorbereidingen voor fase 2 (Korte Molenstraat, Maasstraat en Louis Jansenplein)		
Cuijk naar de Maas	Doel is om de verbinding tussen Cuijk en de Maas te vergroten.	Afhankelijk van initiatiefnemers	Realisatie horeca, camperplaatsen
Zichtbaar maken Romeins verleden	Het Romeins verleden is deel van de identiteit van Cuijk. Doel is dit zichtbaar en beleefbaar te maken. Er ligt een raadsopdracht voor het maken van een Plan van Aanpak met uitvoeringsagenda.	Meerjarenprogramma	Plan van Aanpak met uitvoeringsagenda

Financiële afwijkingen autonoom beleid

In onderstaande tabel staan de financiële afwijkingen voor dit programma weergegeven.

Programma 2	2020		2021		2022		2023		
Openbare ruimte	Bedragen x € 1.000								
Autonome ontwikkelingen									
Financiële mutaties 1 ^{ste} burap	132	N	132	N	132	N	132	N	Zie bijlage 3 voor specificatie
Huisvesting Dienstencentrum aandeel Cuijk	8	V	8	V	8	V	8	V	Investering (€ 102.657) in de klimaatinstallatie is niet meegenomen (obv de nieuwe indeling). De Kapitaallasten (10 jaar afschr./1% rente) is € 11.000 per jaar. Daartegenover staat de opzegging van de huur van Zwaanstraat 7H (huidige archiefruimte) per 31-12-2019. Dit betekent dat € 19.000 aan lasten vrijvalt.
Opstellen beheerplan openbare verlichting							20	N	In 2023 wordt een nieuw beheerplan OV opgesteld.
Beheer en onderhoud spelen (exploitatie)	15	N	15	N	15	N	15	N	Conform beheerplan spelen, budget terugbrengen naar niveau 2018
Areaaluitbreiding (door projecten)	100	N	200	N	300	N	400	N	Bij nieuwe projecten is inmiddels vastgelegd dat bij de start van een nieuw project ook aandacht zal zijn voor de uiteindelijke beheerkosten zodat die integraal meegenomen kunnen worden. Tegenover de kosten staan ook opbrengsten. Zie hoofdstuk 3.6

Gemeentelijke eigendommen	50	N							Tekort op exploitatiekosten met name gas en elektra als gevolg van het in bezit hebben van panden die nog niet gesloopt zijn dan wel leegstaan.
Drinkwaterleidingen vervangen op de Groenendijksekampen	15	N							Vervangen van drinkwaterleidingen op Groendijkse kampen vanaf de hoofdaansluiting tot aan de kantines / omkleedlokalen. De huidige drinkwaterleidingen zijn door Brabant Water afgekeurd.
Kraaijenbergse plassen.	20	N							Het bestaande budget is niet toereikend voor het noodzakelijke onderhoud.
Civiele objecten	61	N	8	N	26	N	8	N	Beheerplan civiele objecten, inspectie, nader onderzoek, constructieve veiligheid
Civiele objecten	70	N	70	N	70	N	70	N	Storting in voorziening civiele objecten
MJOP Gebouwen	40	N							In 2020 worden nieuwe meer jaren onderhoudsplannen opgesteld. Naast het actualiseren van het reguliere MJOP zullen voor een aantal panden ook duurzaamheidsplannen opgesteld worden
Kapitaallasten investeringen	0	N	23	N	52	N	77	N	
Diverse kleine afwijkingen	5	N							
Totaal	500	N	440	N	587	N	714	N	

3.3 Programma 3 Bouwen, wonen en milieu

Programmadoel

Dit programma omvat alle ruimtelijke beleidsontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, milieu en duurzaamheid en de hieraan gerelateerde vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Speerpunten

Hieronder zijn speerpunten benoemd die in het jaar 2020 als rode draad door de P&C documenten lopen. In de tussentijdse rapportages van 2020 wordt over de voortgang gerapporteerd, op basis van planning, financiën en beleid.

Speerpunten programma 3	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Implementatie Omgevingswet	Op 1-1-2021 treedt de Omgevingswet in werking. De daarvoor te verrichten inspanningen zijn opgenomen in het Plan van Aanpak voor de implementatie van deze wet.	1-1-2021	
Transitie veehouderij	De agrarische sector bevindt zich in een transitieproces om te komen tot een verduurzaming van de sector. Dit speelt in het bijzonder bij de veehouderijen. De gemeente faciliteert deze transitie binnen het ruimtelijk domein.		
Ontwikkeling naar duurzame bedrijventerreinen.	Door het bedrijventerrein duurzaam te (her)ontwikkelen kan het zijn concurrentie positie vasthouden en wordt hinder in de omgeving voorkomen. Het bedrijventerrein als visite kaartje.		
Herzien detailhandelsbeleid	In recente juridische uitspraken is gebleken dat het nodig is om regels met betrekking tot branchering vast te stellen vanuit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening.		

Financiële afwijkingen autonoom beleid

In onderstaande tabel staan de financiële afwijkingen voor dit programma weergegeven.

Programma 3	2020	2021	2022	2023					
Bouwen, wonen en milieu	Bedragen x € 1.000								
Autonome ontwikkelingen									
Financiële mutaties 1 ^{ste} burap	88	N	231	N	312	N	13	V	Zie bijlage 3 voor specificatie
Implementatie Omgevingswet	100	N							De contouren zijn door de recente Invoeringswet steeds duidelijker geworden en dat geldt ook voor de effecten, keuzes en maatregelen. Voor de verdere uitvoering van het PvA zijn in verband hiermee eenmalig extra financiële middelen nodig voor de ambtelijke uren. In dit voorstel is aangegeven dat hiervoor € 100.000 extra wordt gevraagd. Hiervoor kan een aantal activiteiten worden uitgevoerd voor de implementatie.
Bijdrage afvalinzameling	35	N	35	N	35	N	35	N	Indexering voor de huis-aan-huis inzameling van

								restafval, GFT-aval en PMD en voor overige overeenkomsten voor de inzameling en verwerking van afval Indexering van de loonkosten Toename kosten voor zwerfafval Kosten voor begeleiding en uitvoering van Europese aanbestedingen	
Transitie veehouderij	247	N	162	N	54	N	54	N	De agrarische sector bevindt zich in een transitieproces om te komen tot een verduurzaming van de sector. Dit speelt in het bijzonder bij de veehouderijen. In dit transitieproces heeft ook de gemeentelijke overheid een rol. Hiermee is extra capaciteitsinzet gemoeid
Transitie veehouderij	208	V	184	V	60	V	60	V	Inkomsten transitie veehouderij
Verhogen leges RO-procedures	pm		pm		pm		pm		De leges voor RO-procedures zijn niet kostendekkend. Derhalve wordt voorgesteld deze te verhogen naar kostendekkendheid. Opgemerkt wordt dat deze na de verhoging in lijn liggen met de omliggende gemeenten.
Diverse kleine afwijkingen					12	N			
Totaal	262	N	244	N	353	N	16	N	

3.4 Programma 4 Kind, cultuur en sport

Programmadoel

Dit programma omvat de drie beleidsvelden onderwijs & kinderopvang, cultuur en sport. De basis van eigen kracht ligt immers bij de mogelijkheden om je persoonlijk te kunnen ontwikkelen zoals op het gebied van onderwijs, sport en culturele activiteiten. Deze activiteiten dragen bij aan het zelfvertrouwen, samenwerking en verbeeldingskracht, waardoor mensen minder kwetsbaar zijn en het vanzelfsprekender is om mee te doen aan de vitale en leefbare samenleving.

Speerpunten

Hieronder zijn speerpunten benoemd die in het jaar 2020 als rode draad door de P&C documenten lopen. In de tussentijdse rapportages van 2020 wordt over de voortgang gerapporteerd, op basis van planning, financiën en beleid.

Speerpunten programma 4	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Schouwborg	In 2020 moet uitvoering van het nieuwe bedrijfsplan op stoom komen.	Eind 2020 zullen de eerste effecten merkbaar moeten zijn	Jaarrekeningresultaat Schouwborg 2020/2021

Financiële afwijkingen autonoom beleid

In onderstaande tabel staan de financiële afwijkingen voor dit programma weergegeven.

Programma 4	2020	2021	2022	2023	
Kind, cultuur en sport	Bedragen x € 1.000				
Autonome ontwikkelingen					
Financiële mutaties 1 ^{ste} burap	6 N	6 N	6 N	6 N	Zie bijlage 3 voor specificatie
Nieuwe subsidieovereenkomst schouwborg		130 N	130 N	130 N	Voor 2019 en 2020 € 130.000 opgenomen. Dit ook opnemen voor de jaren daarna. Er wordt een nieuw bedrijfsplan voor de schouwborg opgesteld. Dit bedrijfsplan vormt samen met het geactualiseerde onderhoudsplan voor het gebouw, de onderlegger voor de nieuw op te stellen subsidieovereenkomst tussen de gemeente en de schouwborg. De financiële vertaling dient nog plaats te vinden.
Doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid	327 V	344 V	362 V	362 V	1. Per 2019 is een nieuwe periode ingegaan van de doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid met voor de gemeente Cuijk een hogere uitkering. 2. Tevens passen wij een correctie toe op de begroting zodat de inkomsten van het Rijk gelijk lopen met de te verstrekken subsidie.
Doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid	322 N	339 N	357 N	357 N	1. Per 2019 is een nieuwe periode ingegaan van onderwijsachterstandenbeleid. Door een hogere

							doeluitkering, wordt ook de subsidieverstrekking hoger. 2. Tevens passen wij een correctie toe op de begroting zodat de inkomsten van het Rijk gelijk lopen met de te verstrekken subsidie.		
Vervoer t.b.v. schoolzwemmen	22	V	22	V	22	V	22	V	De scholen stoppen met schoolzwemmen. LACO hanteert een garantiebedrag, waardoor de gelden van het schoolzwemmen zelf niet vrij komen. De vervoerskosten naar het zwembad toe, komen wel geheel te vervallen. Een klein bedrag is nodig om een gymzaal te huren (€ 2.000).
Natuur en Landschap-Projecten	30	V	30	V	40	V	40	V	Meerjarenbegroting beschikbaar gestelde middelen Groenblauw Stimuleringskader (30 per jaar, Kadernota 2016) lopen maar t/m 2019 dus correctie vanaf 2020. Meerjarenbegroting beschikbaar gestelde middelen integrale gebiedsontwikkeling Landelijk Gebied (10 per jaar, Kadernota 2018) lopen maar t/m 2021 dus correctie vanaf 2022.
Sportvelden en terreinen	50	N	35	N	35	N	35	N	De kosten voor renovatie en onderhoud voor diverse sportterreinen stijgen de komende jaren
Kapitaallasten investeringen	0	N	24	N	24	N	24	N	
Diverse kleine afwijkingen	3	N	5	N	3	N	5	N	
Totaal	2	N	143	N	131	N	133	N	

3.5 Programma 5 Maatschappelijke zaken

Programmadoel

Het programma Maatschappelijke zaken is gericht op de zelfredzaamheid (eigen kracht) van inwoners, zorgen voor elkaar (samenkracht) en het ontwikkelen van een goede sociale basisinfrastructuur.

Wanneer inwoners niet in staat zijn om op eigen kracht en met behulp van het sociale netwerk oplossingen te vinden, is de rol van de gemeente aanvullend op wat inwoners zelf kunnen. De inzet van maatwerkvoorzieningen is, daar waar mogelijk, gericht op het versterken van de eigen kracht.

Speerpunten

Hieronder zijn speerpunten benoemd die in het jaar 2020 als rode draad door de P&C documenten lopen. In de tussentijdse rapportages van 2020 wordt over de voortgang gerapporteerd, op basis van planning, financiën en beleid.

Speerpunten programma 5	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Uitvoering Wet verplichte Geestelijke GezondheidsZorg (WvGGZ)	Per 1 januari 2020 treedt de nieuwe wet WvGGZ in werking. Deze vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet BOPZ). Deze wet kent ruimere vormen van dwangmatige zorg. De gemeente heeft hierin de volgende taken: Naast het opleggen van de crisismaatregel in acute gevallen door de burgemeester is het college verantwoordelijk voor de behandeling van meldingen en het verkennend onderzoek t.b.v. de voorbereiding van een aanvraag van zorgmachtiging bij de Officier van Justitie. Daarnaast heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om betrokkene indien nodig aanvullende ondersteuning te bieden vanuit het Sociaal Domein. In de meicirculaire ontvangen we een aankondiging van de middelen die wij vanuit het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de WvGGZ. Deze middelen zijn nog niet exact bekend en daarom ook nog niet betrokken als inkomsten voor deze uitgaven.		Uitvoering Wet verplichte Geestelijke GezondheidsZorg (WvGGZ)
Transformatie jeugdhulp: Optimalisering zorglandschap	Afgelopen jaren zijn diverse maatregelen getroffen om de contractering jeugdhulp, in overeenstemming te brengen met de daadwerkelijke vraag naar hulp. Vanuit de transformatieopgaven is besloten (tijdelijk extra) te investeren in ombouw en afbouw van (zware, intensieve) hulpvormen t.b.v. opbouw van lichtere vormen van hulp dicht bij huis. De uitrol van deze transformatie plannen zal doorlopen in 2020 ev. Vanaf dat jaar worden dan ook de eerste inderdieneffecten op het regionale inkoop specialistische jeugdhulp verwacht.		Inverdieneffect op regionale inkoop specialistische jeugdhulp Afname van aantal jeugdigen in een verblijfvoorziening
Contractering en samenwerking regio NOB	In 2019 is een nieuwe centrumregeling vastgesteld door de 16 gemeenten in de regio NOB. Hiermee is opnieuw gekozen voor samenwerking op gebied van inkoop specialistische jeugdzorg in zorg in natura. Gemeente Den Bosch zal van 2020-2023 opnieuw fungeren als centrumgemeente. Voorbereidingen worden getroffen voor nieuwe inkoopsystematiek en contractering per 1-1-2021. Het jaar 2020 zal in het teken staan van implementatie en voorbereiding basisteam jeugd en gezin en backoffice op de nieuwe		

	manier van inkopen.		
Uitbreiden en verstevigen van preventieve zorg op basis van een Preventief Jeugdbeleid	Er dient meer geïnvesteerd te worden aan de voorzijde: preventief aanbod en samenwerking tussen ketenpartners uitbreiden en verstevigen om vroegtijdig te signaleren en snel interventies te kunnen plegen om instroom in (hoog) specialistische jeugdzorg (deels) te voorkomen. Hiertoe is in 2019 een Preventief jeugdbeleid opgesteld, welke in september 2019 in de raad komt en waar vanaf 2020 uitvoering aan wordt gegeven. Er worden uitvoeringskosten verwacht die verbonden zijn aan het op te stellen preventief jeugdbeleid. Er is € 100.000 vanuit nieuw-beleid gereserveerd, maar nog onduidelijk is of dit toereikend is. Dit zal duidelijk zijn bij het raadsvoorstel in september.	September 2019	
Doorontwikkeling van de dagbesteding	Met diverse ketenpartners doorlopen we een proces waarbij we voor deelnemers met en zonder indicatie een zinvolle daginvulling op maat van de deelnemer willen organiseren. Samen met scholen, zorgcooperaties, verenigingen etc worden er verbindingen gelegd. Tevens willen we een verschuiving bewerkstelligen van formele geïndiceerde dagbesteding naar laagdrempelige dagbesteding dicht bij huis. Hier verwachten we geld te kunnen besparen, maar het is nu nog te vroeg om aan te geven hoeveel.		
Actualisatie van het ouderenbeleid	Met de input van diverse partijen en onderzoeken uit de afgelopen jaren zoals de pilot WZW wordt de nota ouderenbeleid Cuijk 2013 geactualiseerd.		
Evaluatie revitalisering De Valuwe	Eind 2020 loopt de revitalisering van de Valuwe, zoals omschreven in het masterplan, ten einde. Dit vraagt om een evaluatie om vast te stellen of ruimtelijke en sociale doestellingen gehaald zijn.	Eind 2020 zal de evaluatie opgeleverd worden,	

Financiële afwijkingen autonoom beleid

In onderstaande tabel staan de financiële afwijkingen voor dit programma weergegeven.

Programma 5	2020		2021		2022		2023		
Maatschappelijke zaken	Bedragen x € 1.000								
Autonome ontwikkelingen									
Financiële mutaties 1 ^{ste} burap	770	N	770	N	760	N	760	N	Zie bijlage 3 voor specificatie
Indexering begroting GGD 2020	21	N	21	N	21	N	21	N	Opplussen budget voor de jaarlijkse bijdrage aan de GGD om te kunnen voldoen aan de indexering.
Diverse kleine afwijkingen	3	N	3	N	5	N	5	N	
Totaal	794	N	794	N	786	N	786	N	

3.6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Programmadoel

Onze inzet is om uw raad in het najaar een sluitende begroting voor te leggen waarin duidelijk moet zijn dat wij langjarig onze bestedingen hebben afgestemd op onze inkomsten.

Speerpunten

Hieronder zijn speerpunten benoemd die in het jaar 2020 als rode draad door de P&C documenten lopen. In de tussentijdse rapportages van 2020 wordt over de voortgang gerapporteerd, op basis van planning, financiën en beleid.

Speerpunten programma alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Een sluitende meerjarenbegroting	Het College zal voorstellen doen om vanuit de Kadernota 2020 te komen tot een sluitende meerjarenbegroting		Laatste twee jaar een sluitende meerjarenbegroting
Voldoende weerstandsvermogen	De verhouding tussen de hoogte van de algemene reserve en de financiële risico's.	In meerjarenbegroting 2020-2023 op orde zijn	>2

Financiële afwijkingen autonoom beleid

In onderstaande tabel staan de financiële afwijkingen voor dit programma weergegeven.

Programma	2020	2021	2022	2023					
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Bedragen x € 1.000								
Autonome ontwikkelingen									
Financiële mutaties 1 ^{ste} burap	381	V	381	V	445	V	120	V	Zie bijlage 3 voor specificatie
Vennootschapsbelasting	220	N	200	N	180	N	160	N	De 'Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht Overheidsondernemingen' is van kracht vanaf 1 januari 2016. Gevolg van deze wet is dat activiteiten binnen de gemeenten getoetst dienen te worden aan het ondernemingscriterium. Er hebben analyses plaatsgevonden op de gegevens van de jaarrekening 2015 en 2016. Uit deze analyses is gebleken dat de gemeente Cuijk belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, dit betreft voornamelijk de grondexploitaties.
Bijdrage CGM i.v.m. kadernota 2020	287	N	290	N	292	N	309	N	De financiële consequenties van de Kadernota CGM voor Cuijk zijn hier vermeld. Het gaat hier voornamelijk om 2% indexering salariskosten.
Hogere OZB opbrengsten	125	V	400	V	600	V	900	V	Op basis van de stijging van het aantal woningen in de gemeente zal ook de OZB opbrengst (mee) stijgen. Zie hoofdstuk 3.3

								(areaaluitbreiding).	
Verhoging tarief afvalstoffenheffing	35	V	35	V	35	V	35	V	De vaste tarieven reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) in 2020 verhogen met 9,5% (2e stap verhoging raadsbesluit 17 december 2018 met 8% + 1,5% nieuwe kostenstijging).
Totaal	34	V	326	V	608	V	586	V	

4. Programma's nieuwe ontwikkelingen

Inleiding

In de meerjarenbegroting is een stelpost opgenomen voor nieuwe ontwikkelingen & beleid. Voor 2020 is dit een bedrag van € 450.000 oplopend naar € 650.000 in 2022 en 2023. In onderstaande tabel staat weergegeven wat de huidige uitnutting van deze stelpost is en het resterende bedrag wat beschikbaar is per jaar.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Saldo nieuw beleid (vastgesteld door de raad)	450 V	550 V	650 V	650 V
Duurzaamheid	235 N	285 N	325 N	
Realisatie gymzaal de Valuwe (deel kapitaallasten)	21 N	21 N	21 N	21 N
Culturele aanjager	75 N			
Saldo stelpost nieuw beleid na vastgestelde besluiten	119 V	244 V	304 V	629 V

4.1 Programma 1: Dienstverlening, veiligheid en bestuur

Financiële effecten nieuwe ontwikkelingen

In onderstaande tabel staan de financiële effecten voor dit programma weergegeven.

Programma 1	2020	2021	2022	2023	
Dienstverlening, veiligheid en bestuur	Bedragen x € 1.000				
Nieuwe ontwikkelingen					
Personele capaciteit t.b.v. uitvoering BIBOB	29 N	29 N	29 N	29 N	In 2019 wordt het Bibob beleid voorbereid op de thema's aanbestedingen en vastgoed. In 2020 zal dit gewijzigde beleid worden uitgevoerd. De gevraagde middelen betreffen de aanstelling van een Bibob-coördinator en uitbreiding van uitvoeringscapaciteit voor in totaal 0,25fte.
Totaal	29 N	29 N	29 N	29 N	

4.2 Programma 2 Openbare ruimte

Financiële effecten nieuwe ontwikkelingen

In onderstaande tabel staan de financiële effecten voor dit programma weergegeven.

Programma 2	2020	2021	2022	2023				
Openbare ruimte	Bedragen x € 1.000							
Nieuwe ontwikkelingen								
Onderzoek duurzaam opwekken van duurzame energie voor openbare verlichting	10	N						In het beheerplan openbare verlichting is aangegeven dat met alleen het toepassen van Led-armaturen het energieakkoord van 50% reductie in 2030 niet gehaald kan worden. Om aan dit akkoord te kunnen voldoen dient het opwekken van duurzame energie onderzocht te worden.
Onderzoek naar alternatieven voor openbare verlichting	20	N						In het beheerplan openbare verlichting is aangegeven dat met alleen het toepassen van Led-armaturen het energieakkoord van 50% reductie in 2030 niet gehaald kan worden. Er dient onderzocht te worden welke alternatieven er zijn om minder energie te gebruiken.
Cuijk naar de Maas	pm		pm		pm		pm	
Kapitaallasten investeringen	0	N	61	N	101	N	138	N
Totaal	30	N	61	N	101	N	138	N

4.3 Programma 3 Bouwen, wonen en milieu

Speerpunten nieuwe ontwikkelingen

Speerpunten programma 3	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Business Developer	In de evaluatie "programma samen werken in het LVC" staat dat de taken die de business developer vervult van structurele aard zijn en dat daarom geadviseerd wordt om deze functie in de reguliere formatie van de gemeenten		
Havenontwikkeling	Onderzoek heeft aangetoond dat De Haven in Cuijk een kansrijke bijdrage kan leveren aan het vervangen van vervoersstromen over de weg naar transport over water. Deze verduurzaming van transportopgaven en het toekomstbestendig maken van De Haven neemt infrastructurele opgaven met zich mee, denk daarbij onder andere aan kade-uitbreiding en duurzamere verlaadoplossingen. In samenwerking met MCA Brabant en de betrokken bedrijven in De Haven worden plannen gemaakt en op Rijks- en Provinciaalniveau besproken.		
Bedrijfsverzamelgebouw visie/Co-working	Start-ups / starters faciliteren op het gebied van o.a. huisvesting		
Masterplan kernen	Visie per kern op de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden	Voor 3 kernen een visie	
Ontwikkeling Simon Homburgterrein	Het uitwerken van het vastgestelde scenario ontwikkeling Homburgterrein.		
Bijzondere woonvormen	Het ondersteunen van woonvormen: Woongemeenschap, Woonwagendplaatsen, Tiny Houses, Hofjeswonen, Arbeidsmigrantenhuisvesting en nieuwe woon-ideeën.		

Financiële effecten nieuwe ontwikkelingen

In onderstaande tabel staan de financiële effecten voor dit programma weergegeven.

Programma 3	2020	2021	2022	2023			
Bouwen, wonen en milieu	Bedragen x € 1.000						
Nieuwe ontwikkelingen							
Business Developer	28	N	28	N	De kosten van de Business Developer Land van Cuijk wordt over de 5 gemeenten verdeeld. Voor Cuijk is het aandeel 28.000 euro.		
Kapitaallasten investeringen			20	N	20	N	Ontwikkelen Havengebied
Totaal	28	N	28	N	20	N	

4.4 Programma 4 Kind, cultuur en sport

Speerpunten nieuwe ontwikkelingen

Speerpunten programma 4	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Realisatie Cultuurvisie Gemeente Cuijk 2020-2024	Op 20 mei is de Cultuurvisie Gemeente Cuijk 2020 -2024 vastgesteld.	2020-2024	N.v.t.
Uitvoeringsprogramma Cultuurvisie	Voor de realisatie van de actiepunten uit de Cultuurvisie 2020-2024 wordt een uitvoeringsplan opgesteld.		
Muziekonderwijs in eigen beheer muziekverenigingen	Een van de actiepuntenpunten voortvloeiend uit de Cultuurvisie betreft de overheveling van het muziekonderwijs van Muzelinck naar de muziekverenigingen ter versterking van het verenigingsleven.		Muziekonderwijs in eigen beheer muziekverenigingen
Sport- en beweegnota	Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van een sport- en beweegnota. Verwacht wordt dat er uitvoeringskosten verbonden zullen zitten aan deze nieuwe nota. Gezien het proces op interactieve wijze wordt vormgegeven en momenteel nog gaande is, is nog niet bekend wat deze kosten zullen zijn. Bij de begroting kan hier meer uitsluitel over geboden worden.	December 2019	n.v.t.
Lokaal Educatieve Agenda (LEA)	De LEA is opgesteld in samenwerking met het onderwijs en netwerkpartners, met als doel een eenduidige lijn binnen het onderwijsveld en samenwerking waar alle onderwijspartners bij betrokken zijn. De focus ligt op onderwijsachterstanden, integratie&segregatie en gedrag.	Vanaf 2019	

Financiële effecten nieuwe ontwikkelingen

In onderstaande tabel staan de financiële effecten voor dit programma weergegeven.

Programma 4	2020	2021	2022	2023			
Kind, cultuur en sport	Bedragen x € 1.000						
Nieuwe ontwikkelingen							
Groen Blauw Stimuleringskader	30	N	30	N	30	N	Het vierjarig contract Horst en Raam III loopt in 2019 af. Voor een doorstart is jaarlijks geld nodig. De regeling draagt bij aan duurzame ontwikkeling van het buitengebied in landschappelijk, ecologisch, hydrologisch, recreatief en sociaaleconomisch opzicht. De provincie verdubbelt de bijdrage van de gemeente.
Muziekonderwijs in eigen beheer muziekverenigingen	30	N					
Realisatie uitvoeringsplan Cultuurvisie	75	N					
Totaal	135	N	30	N	30	N	

4.5 Programma 5 Maatschappelijke zaken

Speerpunten nieuwe ontwikkelingen

Speerpunten programma 5	Toelichting	Planning / mijlpaal	Indicator
Ontwikkelen Plan van Aanpak Eenzaamheid	Door diverse ontwikkelingen binnen de samenleving zoals toenemende vergrijzing, individualisering en mensen die langer zelfstandig thuis blijven wonen ligt vereenzaming op de loer. Doordat eenzaamheid sterk invloed heeft op de gezondheid, kwaliteit van leven en de mate waarin een inwoner kan participeren in de samenleving, acht de gemeente Cuijk het van belang om de komende tijd een duurzame aanpak te ontwikkelen om eenzaamheid tegen te gaan.	Oktober 2019	De gezondheidsmonitor GGD meet iedere 4 jaar de ervaren eenzaamheid onder volwassenen
Kansrijke start	De gemeente Cuijk ontvangt een impuls vanuit het landelijke programma 'Kansrijke Start'. Het programma richt zich op de eerste 1000 dagen van een kind en heeft als doel het kind een kansrijke start te bieden. Dit moet bereikt worden via het bouwen en verankeren van lokale coalities rondom deze eerste 1000 dagen en het realiseren van ketenafspraken tussen alle organisaties die een rol spelen rondom de geboorte en de eerste levensjaren van kinderen. De uitvoering van dit project zal worden verankerd in het Preventief Jeugdbeleid.	Januari 2020	
Subsidieregeling burgerinitiatieven	In de Structuurvisie Sociaal Domein is aangegeven dat één van de sociale opgaven het bevorderen van de eigen kracht en samenkracht van inwoners is. Door te investeren in het versterken van de sociale basisinfrastructuur is de verwachting dat het groeiende beslag op vangnetvoorzieningen kan worden afgeremd. Er wordt daarom een subsidieregeling ontwikkeld ter stimulering van burgerinitiatieven.	Januari 2020	Afname vangnetvoorzieningen

Financiële effecten nieuwe ontwikkelingen

In onderstaande tabel staan de financiële effecten voor dit programma weergegeven.

Programma 5	2020	2021	2022	2023			
Maatschappelijke zaken	Bedragen x € 1.000						
Nieuwe ontwikkelingen							
Preventief Jeugdbeleidsplan	100	N	100	N	100	N	Dit plan wordt in 2019 opgesteld, uiteindelijk doel om dit "in te verdienen" op de specialistische jeugdhulp (dus wellicht op termijn budgetneutraal). Dit gaat over impuls/uitbreiding preventief jongerenwerk, aansluiting jeugdhulp en onderwijs, meer ruimte voor (collectieve) preventieve activiteiten door CJG/BJG in combinatie met jeugdhulpaanbieders.

									Bedrag is een ruwe inschatting. Op termijn dit bedrag voor jeugdpreventie UIT de middelen voor jeugd ZIN halen en niet extra begroten.
Totaal	100	N	100	N	100	N	100	N	

5. Investerings

5.1 Investerings huidig beleid

Investerings jaarschijven 2020-2023

Programma 2 Openbare ruimte, recreatie en toerisme	2020	2021	2022	2023	Toelichting
<i>Autonome investering (bedragen x €1.000,-)</i>					
Aanpassing Groen i.v.m. reconstructie wegen				35	Voortzetting bestaand beleid. Bij reconstructie van wegen is een bedrag meerjarig opgenomen t.b.v. de aanpassing van openbaar groen. Dit bedrag van € 35.000,- wordt nu ook opgenomen voor het jaar 2023.
Aanpassing OV (armaturen) i.v.m. reconstructie wegen krediet				20	Voortzetting bestaand beleid. Bij reconstructie van wegen is een bedrag meerjarig opgenomen t.b.v. de aanpassing van de armaturen van de openbare verlichting
Aanpassing OV (lichtmasten) i.v.m. reconstructie wegen				30	Voortzetting bestaand beleid. Bij reconstructie van wegen is een bedrag meerjarig opgenomen t.b.v. de aanpassing van de lichtmasten van de openbare verlichting. Dit bedrag van € 30.000,- wordt nu ook opgenomen voor het jaar 2023.
Vervangingskrediet beheerplan wegen				400	Voortzetting bestaand beleid.
Vervangingskrediet openbare verlichting			80	167	Conform beheerplan
Vervangingskrediet openbare verlichting sox verlichting		302			De zogenaamde Sox verlichting is aan het einde van de levensduur en wordt niet meer gemaakt. Vervanging is noodzakelijk.
Vervangingskrediet spelen	85	85	85	85	Conform beheerplan spelen
Revitalisering Padbroek jaarschijf 2023 + naar voren halen jaarschijf 2021 naar 2020	150	-150		150	Conform raadsbesluit 1-2-2016 Beeldkwaliteits-plan Padbroek – integraal groenonderhoud 2016 – 2020 (5x 150K)
Vervangingskrediet openbaar groen	40	130	130	20	renovatiebehoefte groen jaarlijks 286K, voor de jaren 2020 – 2023 na aftrek reeds beschikbare kredieten. Wordt bijvoorbeeld het revitaliseringsbudget Padbroek bezuinigd dan betekent dit een verhoging van het vervangingskrediet.
Onderhoudsintensieve bomen	30	60	60	60	Voortzetting bestaand beleid. Na 2020 is er geen krediet meer hiervoor. In 2019 en de jaren hiervoor bedroeg de investering 60 K. In 2020 was 30K opgenomen.
Totaal	305	427	355	967	

Programma 4 Kind, cultuur en sport	2020	2021	2022	2023	Toelichting
<i>Autonome investering (bedragen x €1.000,-)</i>					
Civicum	250				De topplaag van het tweede kunstgrasveld van hockeyvereniging Civicum is naar verwachting in de zomer van 2020 aan vervanging toe. Momenteel wordt een keuring uitgevoerd van het kunstgrasveld. Mogelijk blijkt dat naast het vervangen van de topplaag nog aanvullende maatregelen genomen moeten worden.
Vervanging kunstwerk Hof van Heden	15				Het kunstwerk in het Hof van Heden (wijk Heeswijkse Kampen) verkeert in een slechte staat. Wij opteren in overleg met de omwonenden en de wijkraad voor vervanging van dit kunstwerk door een onderhoudsarmere variant met hergebruik van bestaande elementen uit het kunstwerk.
Totaal	265	0	0	0	

Effect op kapitaallasten huidig beleid					
Het aframes en/of bijramen van kredieten heeft financiële consequenties	Afschrijvingstermijn	2020	2021	2022	2023
Programma 2		0	23	52	77
Programma 4		0	24	24	24
	Totaal	0	47	76	101

5.2 Investerings nieuwe ontwikkelingen

Investerings jaarschijven 2020-2023

Programma 2 Openbare ruimte	2020	2021	2022	2023	Toelichting
<i>Nieuwe investering (bedragen x €1.000,-)</i>					
Herinrichtingsplan dorpskern Haps	pm	pm	pm	pm	Het herinrichtingsplan is in concept gereed en toegelicht in een themabijeenkomst.
Verbeteren toegankelijkheid trottoirs mindervaliden. Dit op basis van het onlangs vastgestelde beheerplan wegen.	25	25	25	25	
Maatregelen Burg. Thijssenstraat	50				Er zijn al jaren klachten met betrekking tot de ervaren overlast in de Burg. Thijssenstraat. Er hebben verschillende overleggen plaatsgevonden met de bewoners. Het beleid dat we werk met werk maken, door grote infrastructurele maatregelen alleen uit te voeren door mee te liften op reconstructies van wegen of rioleringswerkzaamheden is daarin duidelijk gemaakt. Een reconstructie of rioolwerkzaamheden zijn voorlopig nog niet aan de orde in de Burg. Thijssenstraat. De bewoners van de Burg. Thijssenstraat vinden echter dat nu vast wat moet gebeuren. Met een bedrag van € 50.000,- kunnen voor de tijd totdat de Burg. Thijssenstraat heringericht wordt wat maatregelen aangebracht worden die de situatie voor de bewoners kunnen verbeteren. Hiervoor is in 2019 een investering noodzakelijk van € 50.000,-
Kraaijenbergse plassen. Damwand	53				Aanleg damwand bij jachthaven om verder inkalven van de oever te voorkomen.
Totaal	128	25	25	25	

Programma 3	2020	2021	2022	2023	Toelichting
<i>Nieuwe investering (bedragen x €1.000,-)</i>					
Havenontwikkeling	0	330	0	0	Betreft co-financiering bij toekenning subsidie
Totaal	0	330	0	0	

Effect op kapitaallasten nieuwe ontwikkelingen						
Het aframen en/of bijramen van kredieten heeft financiële consequenties		Afschrijvingstermijn	2020	2021	2022	2023
Programma 2			0	6	7	8
Programma 3			0	0	20	20
	Totaal		0	6	27	28

6. Eigen Vermogen

Op dit moment is de controle van de jaarrekening nog niet afgerond. Daardoor is het niet mogelijk om nu een actueel en compleet overzicht van de reserves te presenteren.

7. Bijlagen

Bijlage 1. Technische aanpassingen

In deze bijlage staan de technische begrotingswijzigingen en verschuivingen binnen programma's die per saldo budgettair neutraal verlopen.

Budgettair neutraal

Programma 1	2020		2021		2022		2023		
Dienstverlening, veiligheid en bestuur	Bedragen x € 1.000								
Autonome ontwikkelingen									
Verschuiving budget van Externe advieskosten	2,3	N	2,3	N	2,3	N	2,3	N	
Verschuiving budget naar Opbrengsten	2,3	V	2,3	V	2,3	V	2,3	V	
Verschuiving budget van Subsidie	1,9	N	1,9	N	1,9	N	1,9	N	
Verschuiving budget naar Bijdrage aan derden	1,9	V	1,9	V	1,9	V	1,9	V	
Totaal	0		0		0		0		

Bijlage 2: Kleine afwijkingen

Programma 1	2020	2021	2022	2023	
Dienstverlening, veiligheid en bestuur	Bedragen x € 1.000				
Autonome ontwikkelingen					
Uitvoerings- en Informatieteam	5	N	5	N	Het UIT is in 2017 gestart en de werkwijze is ingebed in de organisatie. Er zijn aanvullende middelen nodig voor advies en ondersteuning. Te denken valt hierbij aan kosten die op voorhand niet geheel te voorzien zijn, zoals kosten voor advocaten en tolken.
Verhoging kosten Zorg- en Veiligheidshuis	1	N	1	N	Het zorg- en veiligheidshuis heeft een begroting opgesteld voor 2020. Door hogere personeelskosten en managementkosten en beheerkosten is de begroting hoger dan in 2019. Dit zorgt voor een stijging van de gemeentelijke bijdrage.
Overheveling budget KHONRAAD voor inbewaringstellingen	0,5	N	0,5	N	Op 1 januari 2020 treedt de Wet Verplichte GGZ in werking. Doordat de overige maatregelen voor de Wet Verplichte GGZ onder programma 5 vallen is het wenselijk ook het budget voor de inbewaringstellingen over te hevelen naar programma 5.
Totaal	7	N	7	N	

Programma 2	2020	2021	2022	2023	
Openbare ruimte	Bedragen x € 1.000				
Autonome ontwikkelingen					
Hondenvoorzieningen.	5	N			Door bij elk losloopveld een afvalbak met zakjes te plaatsen willen we aanhoudende overlast terugdringen. Er zijn 10 nieuwe afvalbakken met dispenser en bijbehorende zakjes nodig.
Totaal	5	N			

Programma 3	2020	2021	2022	2023	
Bouwen, wonen en milieu	Bedragen x € 1.000				
Autonome ontwikkelingen					
Monitoring voormalige vuilstort			10	N	Monitoring vindt om de drie jaar plaats. Eerst volgende monitoring 2021. In 2022 is derhalve onterecht € 10.000 budget opgenomen.
Rentebaten lening woningexploitatie			2	N	Voor 2022 zijn de rentebaten € 1.951 te hoog opgenomen.
Totaal	0	0	12	N	0

Programma 4	2020	2021	2022	2023			
Kind, cultuur en sport	Bedragen x € 1.000						
Autonome ontwikkelingen							
Subsidie beroepenfeest On Stage	2,5	N	2,5	N	2,5	N	In 2019 is voor het eerst het beroepenfeest On Stage georganiseerd voor 1000 VMBO leerlingen (Land van Cuijk en Maasduinen), gericht op hulp bij beroepskeuze en het leggen van duurzame contacten tussen leerlingen en het bedrijfsleven. De organisatie wil dit jaarlijks organiseren en geeft aan dat de ervaring is dat wanneer dit een terugkerend evenement is, de opbrengst na het eerste jaar steeds groter wordt.
Sport en Cultuurprijs			2,5	N	2,5	N	Tweejaarlijks vindt de uitreiking plaats van de sport- en cultuurprijs. Het jaarlijks beschikbare budget wordt hiervoor doorgeschoven naar eens in de 2 jaren. Voor cultuur is het budget voor 2021 en 2020 hierop aangepast voor sport nog niet.
Totaal	3	N	5	N	3	N	5

Programma 5	2020	2021	2022	2023			
Maatschappelijke zaken	Bedragen x € 1.000						
Autonome ontwikkelingen							
Indexering consultatiebureau Haps per 2020	2,5	N	2,5	N	2,5	N	Opplussen budget voor de jaarlijkse subsidie aan de GGD t.b.v. het consultatiebureau Haps, om te kunnen voldoen aan de indexering en kostenstijging.
Overige gezondheidszorg			2,1	N	2,1	N	Indexering GIDS-middelen miv 2022 op nihil zettende
Totaal	3	N	3	N	5	N	5

Bijlage 3: 1ste BURAP

Programma 1: Dienstverlening, veiligheid en bestuur					bedragen x € 1.000			
nr.	Omschrijving	Baat/Last	Voor-nadeel	S/I	2020	2021	2022	2023
	Herijking salarislast B&W	Last	Nadeel	S	83	83	83	83
	Herijking raadsvergoeding	Last	Nadeel	S	59	59	59	59
	Opnemen BTW in kosten reddingsbrigade.	last	nadeel	S	0,5	0,5	0,5	0,5
4.	correctie wachtgeld voormalig wethouders	Last	Voordeel	I	115	58		
	Verlenging streaming raads- en commissievergaderingen	last	nadeel	S	2	2	2	2
	Verhoging van het budget rekenkamercommissie	last	Nadeel	S	1	1	1	1
			Nadeel		30	87	145	145
Programma 2: Openbare ruimte, recreatie en toerisme					bedragen x € 1.000			
nr.	Omschrijving	Baat/Last	Voor-nadeel	S/I	2020	2021	2022	2023
	Energie.	Last	Nadeel	S	150	150	150	150
	Kraaijenbergse plassen.	Baat	Voordeel	S	20	20	20	20
	Hondenvoorzieningen.	Last	nadeel	S	2	2	2	2
			Nadeel		132	132	132	132
Programma 3: Bouwen, Wonen, milieu en economische zaken					bedragen x € 1.000			
nr.	Omschrijving	Baat/Last	Voor-nadeel	S/I	2020	2021	2022	2023
	Hogere bijdrage aan bestuurscommissie afvalinzameling	Last	Nadeel	S	129	129	129	129
	Lagere opbrengst afvalfonds	Baat	Nadeel	S	83	83	83	83
	Opbrengst afvalstoffenheffing woningen	Baat	Voordeel	S	234	234	234	234
	Opbrengst reinigingsrecht bedrijven	Baat	Voordeel	S	20	20	20	20
	Teruggave geldlening LVCnet	Baat	Voordeel	I	81	41		
	Projectafpraak leges en degeneratie	Baat	Voordeel	I	66			
	Kosten uitvoering aanleg glasvezel	Last	Nadeel	I	13			
	Huisvesting woonwagenbewoners	Baat	Nadeel	S	12	12	12	12
	Stads- en dorpsvernieuwing	Last	Nadeel	S	17	17	17	17
	Uitbreiding formatie Duurzaamheid	Last	Nadeel	S	235	285	325	0
			Nadeel		88	231	312	13
Programma 4 Kind, cultuur en sport					bedragen x € 1.000			
nr.	Omschrijving	Baat/Last	Voor-nadeel	S/I	2020	2021	2022	2023
	Subsidie lokale omroep Land Cuijk	Last	nadeel	S	6	6	6	6
			Nadeel		6	6	6	6

Programma 5 Maatschappelijke Zaken					Bedragen x € 1.000			
nr.	Omschrijving	Baat/Last	Voor-nadeel	S/I	2020	2021	2022	2023
	Jeugdzorg	Last	Nadeel	S	700	700	700	700
	Wet BUIG, Uitvoeringskosten	Last	Nadeel	S	11	11	11	11
	Wet BUIG, Beschut Werk	Last	Nadeel	S	80	80	80	80
	Wet BUIG, Overige Opbrengsten	Baat	Nadeel	S	44	44	44	44
	Wet BUIG, Loonkostensubsidie	Last	Nadeel	S	320	320	320	320
	Wet BUIG, Uitkeringen IOAW	Last	Nadeel	S	40	40	40	40
	Wet BUIG, verhaal/terugvorderingen	Last	Nadeel	S	60	60	60	60
	Wet BUIG, Algemene Uitkeringen	Baat	Voordeel	S	439	439	439	439
	Wet BUIG, Uitkeringen PW	Last	Voordeel	S	312	312	312	312
	WMO maatwerkvoorziening materieel, bijdragen aan derden	Baat	Nadeel	S	15	15	15	15
	WMO maatwerkvoorziening immaterieel, individuele ondersteuning	Last	Nadeel	S	180	180	180	180
	WMO maatwerkvoorziening immaterieel, gespecialiseerde dagbesteding	Last	Nadeel	S	150	150	150	150
	WMO maatwerkvoorziening immaterieel, Kortdurend verblijf (in natura)	Last	Voordeel	S	110	110	110	110
	WMO Algemene voorziening, Collectief vervoer	Last	Nadeel	S	46	46	46	46
	WMO PGB	Last	Voordeel	S	50	50	60	60
	Maatschappelijke begeleiding statushouders	Last	Nadeel	S	20	20	20	20
	1 ^e lijnsloket Wmo, Uitvoeringskosten Centrumgemeente kosten Centrumgemeente	Last	Nadeel	S	15	15	15	15
			Nadeel		770	770	760	760

Programma 6: Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					Bedragen x € 1.000			
nr.	Omschrijving	Baat/Last	Voor-nadeel	S/I	2020	2021	2022	2023
	Onroerendezaakbelastingen gebruikers	Baat	Voordeel	S	115	115	115	115
	Onroerendezaakbelastingen eigenaren	Baat	Voordeel	S	85	85	85	85
	Taxatiekosten Wet waardering onroerende zaken	Last	Nadeel	I	24	24	0	0
	Toeristenbelasting	Baat	Nadeel	S	30	80	80	80
	Inkomsten dwangbevelen	Baat	Nadeel	S	10	10	10	10
	Invorderingskosten	Last	Voordeel	S	5	5	5	5
	Uitbreiding formatie Duurzaamheid	Last	Voordeel	S	235	285	325	0
	Invorderingskosten	Last	Voordeel	S	5	5	5	5
			Voordeel		381	381	445	120